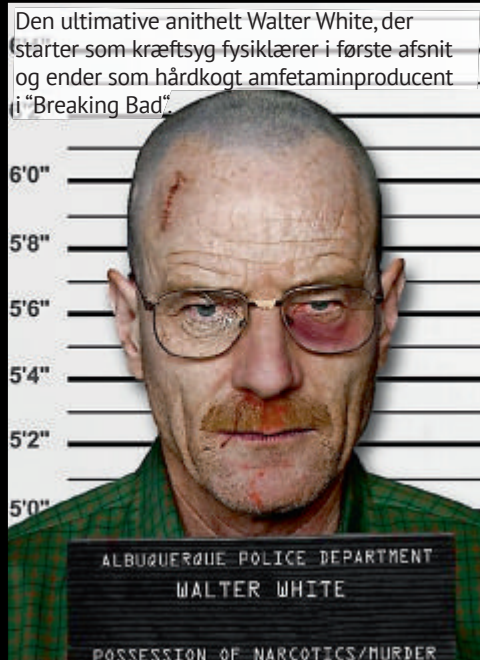
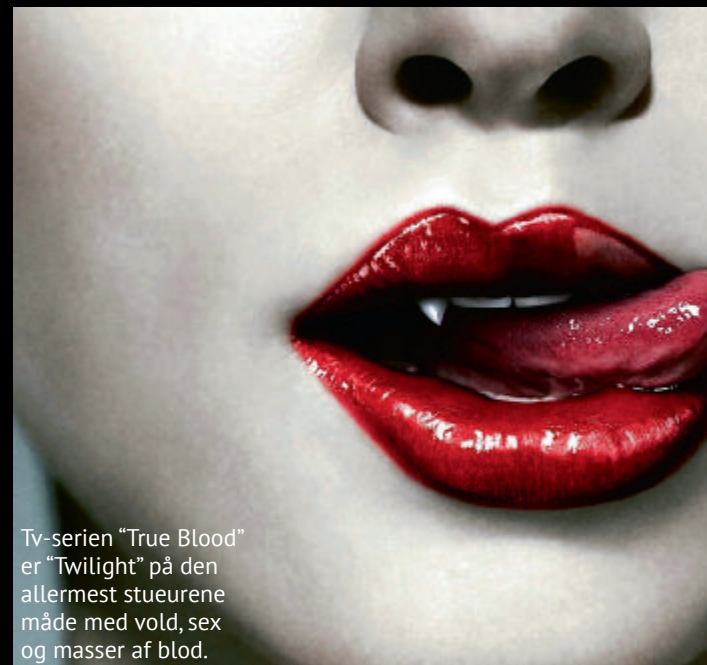

Ingen bukser er for stramme til, at Hank Moody kan tale dem af, beviser han afsnit efter afsnit i "Californication".

Den ultimative anihelt Walter White, der starter som kræftsyg fysiklærer i første afsnit og ender som hårdkogt amfetaminproducent i "Breaking Bad".

Tv-serien "True Blood" er "Twilight" på den allermost stueurene måde med vold, sex og masser af blod.

Antihelte, vampyrer og kæderygning

Da tv-serier blev finkultur

I modsætning til tidligere tider, hvor tv-serier rimede på "Glamour" og "Dollars", er tv-serier nu blevet velskrevne, velspillede og velproducerede. I så høj grad, at man nu kan diskutere dem til middagselskaber med god samvittighed

Af Niels Pedersen | Foto PR

Det virkede, som om en stor del af verden simultant gik i sorg, da James Gandolfini døde efter et hjerteanfald i juni. Den amerikanske skuespiller blev mindet i medierne i en grad, der ville være en statsmand værdig. Der blev ryddet forsider, skrevet lange mindeord og sendt twitterbeskeder i et omfang sjældent set for folk, der er kendt for at spille gangster på tv.

Den store opstandelse skyldtes hovedrollen i serien "The Sopranos" om en anløben gangsterboss med problemer på hjemmefronten, blod på hænderne og fast tid hos psykiateren.

Også i Danmark var reaktionerne mange, selv om James Gandolfini kun havde fyldt ganske lidt på traditionelle danske tv-kanaler. Men de 86 episoder af "The Sopranos" fordelt over seks sæsoner er alligevel blevet set i så stor stil via dvd, stream og kabel, at Tony Soprano endte som et kulturelt fænomen, og serien har været med til at ændre vores tv-vaner.

"Hvorfor skulle vi dog sidde og se genudsendelser af Hammerslag, når vi kan se på kvalitetsdrama på dvd i stedet?", som Politikens tv-redaktør Henrik Palle skrev om seriens succes i nekrologen over James Gandolfini.

Nemmere og bedre

Der var nogle, der mente, at man ved samme lejlighed kunne have skrevet nekrologen over den form for tv, som vi har kendt siden midten af forrige århundrede. "The Sopranos" og andre lange, komplekse tv-serier har flyttet mange seeres opmærksomhed væk fra tossekassens standardtilbud og over til bokssæt, nichekanaler og senest streaming, der har den store fordel, at de kan levere varen, når man har brug for den. Man behøver ikke vente en uge og huske et bestemt tidspunkt for at få adgang til et nyt afsnit. Det er bare at trykke play.

"Streaming-tjenester som Netflix er nemme at betjene, de er tilgængelige og virker. Derfor er de slået hurtigt igennem i Danmark, og det store lok-

kemiddel er tv-serier. 80 pct. af seningen på Netflix i både Danmark og USA er tv-serier," forklarer Keld Reinicke, serieekspert og tidligere programchef for TV2.

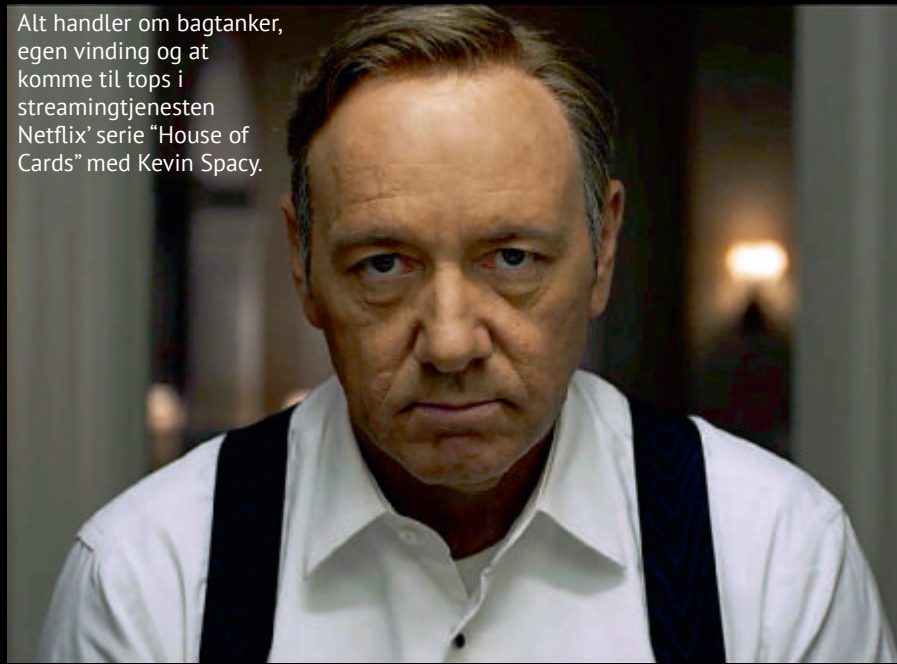
Men den seneste interesse for særligt amerikanske serier som "The Sopranos" handler ikke kun om teknologi. Kvaliteten er også steget, og man taler ligefrem om, at tv netop nu oplever en ny guldalder.

"Tv-seriernes situation minder om amerikansk film i 1970'erne. Der kom en ny generation af instruktører, skuespillere og producere, som ændrede definitionen på, hvordan film skulle fortælles. Det var folk som Martin Scorsese, Steven Spielberg og Robert De Niro. For tv-serierne handler det nu om, at man kan tiltrække dygtige folk, give dem stor kunstnerisk frihed og finde et publikum uafhængigt af de gamle tv-kanaler," siger Keld Reinicke.

Det er nemlig ikke på DR1 eller TV2, man oplever den nye guldalder. De amerikanske dramaserier er stort set ikke til stede i primetime på brede kanaler, hvor selvhjælpsprogrammer, hverdagsreality og dansk

Et afsnit af "Mad Men" koster 2-2,5 mio. dollar at producere. Men så svælger over 4 mio. seere også over Don Draper og co.

Alt handler om bagtanker, egen vinding og at komme til tops i streamingtjenesten Netflix' serie "House of Cards" med Kevin Spacey.

drama søndag kl. 20 sidder på sendefloden. De stærke serier er flyttet til nichekanaler og i stadig højere grad streamingtjenester som Netflix, HBO Nordic m.fl.

Man skal ikke have fulgt strømmen af nyheder fra populærkulturen længe for at opdage, at tv-serierne alligevel har erobret en stor plads i vores medieforbrug.

Det ene øjeblik handler det om "Sopranos"-sorg, det næste om "Game of Thrones"-feber, "True Blood"-fanatisme, "Mad Men"-eufori, "The Wire"-ekstase eller en nærmest hysterisk forventning til de sidste afsnit af "Breaking Bad", der blev sendt for nylig.

Det er alle tv-serier, der er blevet dyrket intenst og bliver ved med at finde nye fans, efterhånden som rygter om dem spredes. Teknologien sørger for, at man ikke behøver gå glip af et afsnit pga. en forretningsrejse eller et forældremøde – de kan altid findes og ses på computer, iPad eller måske endda på den store fladskærm i stuen, som tidligere var vores eneste kontakt med tv-dramatik.

Stiller krav til seerne

De nævnte tv-serier tiltaler ikke nødvendigvis de samme seere. Det er ikke sikkert, at de, der kan lide at følge reklamemanden Don Drapers stilfulde nedtur gennem 1960'erne i "Mad Men", også har hang til moderne vampyrer i "True Blood" eller er friske på at svælge i en intens zombie-serie som "Walking Dead".

Men de moderne tv-serier har nogle markante fællestræk. De fortæller historier på en ny måde og udnytter de lange spændingsbuer, som opstår, når man kan strække handlingen over mange sæsoner.

"Der har været en bevægelse frem mod mere komplekse handlingsforløb med spring i tid, længere plotforløb. Bokssæt og streaming er perfekte medier til de lange føljetoner. Man arbejder i mange af serierne også med ekstremt store ensembler, og det stiller krav til seernes hukommelse," siger Andreas Halskov, adjunkt og medforfatter til bogen "Fjernsyn for voksne" om de nye amerikanske tv-serier.

Han nævner et eksempel fra "Mad Men", hvor Don Draper i første sæson sidder sammen med

hustruen Peggy. Han lægger sin hånd på hendes og viser, at han bestemmer. Flere sæsoner senere gentages scenen med omvendt fortegn, magtforholdet mellem de to er skiftet, og det er Peggy, der har øverste hånd.

"Den slags detaljer kræver, at man følger godt med, og det er ikke noget for passive seere. Derfor giver det mening at se en række afsnit i træk og få et tæt forhold til karaktererne," siger Andreas Halskov.

Passive seere har altid udgjort en stor del af publikum på de store kanaler. Folk så, hvad der blev sendt.

“ Tv-seriernes situation minder om amerikansk film i 1970'erne. Der kom en ny generation af instruktører, skuespillere og producere, som ændrede definitionen på, hvordan film skulle fortælles

Keld Reinicke, serieekspert

Den seneste udvikling har gjort det tydeligt, at man ikke behøver være afhængig af, hvad programlæggerne på brede kanaler som DR1 og TV2 vælger at vise. Man kan nemt selv sammensætte sin tv-aften, og det er dragende at åbne for en streamingkanal, hvor tv-serierne ligger klar sæson efter sæson.

Den aktuelle seriebølge begyndte i slutningen af 1990'erne. Den amerikanske kabelkanal HBO (Home Box Office) var mest kendt for at sende sport og film, men i 1998 præsenterede man en ny serie om fire farverige kvinder i New York, "Sex & The City".

Hovedrollen blev spillet af en etableret Hollywoodstjerne, Sarah Jessica Parker, og omkring kvinderne myldrede en masse figurer, som krævede sig ind og ud af handlingen gennem 94 episoder. Der var både små afsluttede fortællinger og nogle langstrakte forløb, hvor man i årevis var med på sidelin-

jen til diverse forsøg på at skaffe mænd, sex, penge eller styrke venskaber, finde sko og havde det sjovt.

"Serier som "Sex & The City" og senere "The Sopranos" brød virkelig nyt land og etablerede HBO som hjemsted for kvalitet. Der har tidligere været kvalitetsserier, men de var få. "Twin Peaks" var i en klasse for sig, og "Hill Street Blues" fornyede politigenren, men det var traditionelle serier som "Dollars" og "Dallas", der trak de fleste seere," siger Andreas Halskov.

"I dag er kvaliteten steget generelt, og det betyder, at selv de middelmådige serier er blevet bedre."

HBO er en betalingskanal, som seerne tilkøber. Det hæver den over de strikse amerikanske regler for, hvad man ikke må sende i tv. Da man jo selv har valgt at kigge med, er der frit lejde for rå sprog og nøgenhed, der ellers er bandlyst på almindelige broadcastkanaler som ABC og CBS.

Det giver mulighed for, at Tony Soprano kan tale lige så grimt, som en mafiaboss fra New Jersey bør gøre, at "Game of Thrones" i glimt kan ligne soft-core-porno, mens der er langt flere bare bryster i "Girls" og "Boardwalk Empire" end i tidens bornerte Hollywood-film.

Keld Reinicke mener, at indholdet i en del af de moderne serier har en drejning langt væk fra at handle om politikfolk og kærlighedsaffærer.

"Dexter" handler om at slå folk ihjel. "Weeds" følger en husmor, der dealer hash, og i "Breaking Bad" skal vi have sympati for en kræftramt gymnasielærer, der fremstiller crystal meth og sælger stoffer til lokale unge i Albuquerque. Det var ikke serie-materiale for 20 år siden."

Antiheltens store gennembrud

Netop denne ekstreme gymnasielærer Walter White er et eksempel på, at serierne i dag går andre veje sammenlignet med tidligere årtiers amerikanske tv.

I såvel "Breaking Bad" som i "Mad Men", "The Sopranos", "Californication" og "Sons of Anarchy" er den traditionelle helt skiftet ud med en antihelt. Nu kan en falleret forfatter, en rockerbande eller en selvbedrøvet kvinde uden styr på livet få lov til at være i fokus i flere års underholdning. >>

Den uskyldige journalist får en benhård oplæring i politisk spil for folk, der er ligeglade med andre i "House of Cards."

Hannah og hendes veninder i serien "Girls" kan bedst beskrives som en efterfølger til "Sex and the City" bare med rigtige mennesker.

3 serier der gjorde en forskel

1 "The Sopranos" (1999-2007). Skabt af David Chase for HBO. Handler på overfladen om en gangsterfamilie i New Jersey, men beskriver med stor psykologisk dybde og brilliant dialog et Amerika i forandring. Her så man først udviklingen af de nye karakter typer og mere sammensatte personer, som kendetegner den seneste bølge af serier. Er blevet kaldt "den bedste tv-serie nogensinde."

2 "The Wire" (2002-2008). Skabt for HBO af David Simon. Et helt nyt syn på politiserien som genre, der vender alting på hovedet og tackler dilemmaer for både politifolk og forbrydere. Det enorme ensemble kræver fuld opmærksomhed, og de rå billeder fra Baltimore får "The Wire" til at føles som en dokumentar. Man mærker David Simons fortid som journalist, og at hans skrivemakker Ed Burns er tidligere kriminalbetjent.

3 "Breaking Bad" (2008-2013). Skabt for AMC af Vince Gilligan. Begynder med en helt, men ender med en antihelt i hovedrollen, da Walter White forvandles fra kræftsyg gymnasielærer til narkoproducent. Gør mange ting omvendt i forhold til traditionelle serier. Mange afsnit åbner f.eks. med små film, der ikke altid har forbindelse til handlingen. Seriens rå humor og gale fortælleteknik anses som et benchmark for fremtidens tv-serier.

3 serier du skal se

1 "The Shield" (2002-2008). Skabt af Shawn Ryan for FX. Et intenst portræt af korrupte politifolk i Los Angeles, der krydser alle grænser for lovlig opførsel i uniform. "The Shield" er politisk ukorrekt på samme måde som "Dexter". En slags anti-Barnaby og guf for fans af politiserier.

2 "Treme" (2010-). Skabt for HBO af David Simon og David Overmyer. En usædvanlig politisk serie, der udstiller vreden i New Orleans efter orkanen Katrinas ødelæggelser. Tilsat jazz, gumbo og sej stemning. Ny sæson har premiere til december. Et oplagt valg, når du har set "The Wire" eller vil have lidt mere snavs på de politiske fingre, end "The Newsroom" kan levere.

3 "The Americans" (2013-). Skabt for FX af Joe Weisberg, en tidligere CIA-agent. Spionserie, der foregår i 1980'erne og viser, at der var russiske agenter i sleeperceller i amerikanske byer. Kold krig i ny form. Sæson 2 er ved at blive indspillet. For dig, der kan lide storpolitik, moralske dilemmaer og slet ikke kan vente på næste omgang "24" eller "Homeland".

"Breaking Bad"-skaberen Vince Gilligan har forklaret, at han selv mistede sympatien for sin hovedperson, efterhånden som Walter White forvandlede fra desperat kræftoffer til hårdkogt forbryder.

"Det er et interessant fænomen, at folk stadig holder med Walter. Det siger noget om styrken i fiktion, at seerne identificerer sig med ham på trods af hans handlinger. Seerne reagerer på, at han er god til noget, selv om han er ond," siger Vince Gilligan til avisen The Guardian.

“Kultureliten ser også "Breaking Bad", "The Wire" og "The Sopranos" og finder lighedspunkter med litteraturens store fortællinger

Keld Reinicke, serieekspert

Den var aldrig gået i en tidligere tv-alder. En helt var god, og de onde var onde, ellers væltede dramaturgien, og man gik ud fra, at seerne ville flygte, siger Keld Reinicke:

"Den lange fortælling skaber flere muligheder for nuanceringer, og det har givet tv-serierne et nyt publikum blandt folk, som tidligere opfattede tv som fordummende. Kultureliten ser også "Breaking Bad", "The Wire" og "The Sopranos" og finder lighedspunkter med litteraturens store fortællinger."

Det gælder særligt uden for USA, hvor en makaber serie som "Six Feet Under", der følger nogle sære bedemænd, ofte er blevet beskrevet som kunsthøj snarere end ordinær tv-underholdning.

Alle vil have mere kant

De alternative valg af helte og emner er med til at give serierne og tv-kanalerne kant, og det er nødvendigt, fordi konkurrencen på markedet er benhård.

"Alle er nu på jagt efter noget nyt og edgy. Kabelkanalernes succes presser mainstreamkanalerne, og det betyder, at man f.eks. kan se en komedie som "Modern Family", der vender op og ned på kernefamilien og viser homoseksuelle par i den bedste sendetid. Det er en meget velskrevet serie, der vil gøre for homoseksuelle, hvad "The Cosby Show" gjorde for sorte i 1980'erne," mener Keld Reinicke.

Kampen om de kræsne seere på nichekanalerne har også fået amerikanerne til at se ud i verden. De har bl.a. opdaget og genindspillet den israelske serie "Homeland", mens "Forbrydelsen" takket være dvd og streaming bliver set over hele verden, både på dansk og i den amerikanske versionering. Snart følger Broen efter.

Den nærmest narkotiske drift efter at se mere og mere, der kan opstå, når man bliver grebet af en tv-serie, kan betyde, at der pludselig ryger ti afsnit over skærmen på en weekend. Man kunne tidligere gøre det samme, hvis man havde optaget "Twin Peaks" eller "Gensyn Med Brideshead" på VHS, men fænomenet har taget fart de seneste år med dvd-boks sæt og streaming. Det har endda fået sit eget ord på engelsk. Man kalder det *binge viewing*, når man fylder sig med tv og er ude af stand til at stoppe.

Dette bevidste (over)forbrug af tv-serier har udviklet sig så voldsomt, at producenterne spekulerer i det. Man ved, at en del dedikerede seriefans undlader at følge det almindelige forløb med ugentlige afsnit og i stedet venter, til en hel sæson kommer på dvd eller kan streames kontinuerligt.

Da Netflix i februar 2013 havde premiere på sin første egenproducerede serie, "House of Cards", valgte man at slippe 13 afsnit løs på samme tid, forklarer Andres Halvskov.

"Lanceringen af "House of Cards" er rent strukturelt en meget vigtig begivenhed. Den har Kevin Spacey i hovedrollen, og David Fincher instruerede de første afsnit. Men det er en tv-serie, der aldrig har været vist på en traditionel tv-kanal. Det kommer til at ændre vilkårene for producenter og tv-kanaler fremover." ●

Kunsten at underdrive.

Forskellen hedder Gaggenau.

Det at forene tilsyneladende modstridende elementer er en kunst, som vi mestrer til perfektion. Vores let genkendelige design har en uimodstæelig udstråling, på trods af dets kompromisløse minimalisme. Det ses bl.a. i de nye ovne i serie 200. Den elegante sammensætning i Gaggenau Antracit, Metallic eller Sølv passer ind i enhver indretning. Modsætninger mødes og forenes i perfekt harmoni.

Yderligere oplysninger og din nærmeste forhandler finder du på: www.gaggenau.dk.

GAGGENAU